

Подршка Министарства правде Републике Србије иницијативи Министарства правосуђа Републике Словеније за приступање држава региона Западни Балкан конвенцији ``Лугано`` и друге регионалне иницијативе

Поштовани,

на регионалној министарској конференцији одржаној 15.04.2011. године у Словенији- на Брду код Крања, Министарство правосуђа Републике Словеније је у трећем панелу ``Друге регионалне иницијативе за ближу сарадњу`` дало писану иницијативу да државе региона Западног Балкана размотре могућност колективног приступања конвенцији Лугано, односно изради регионалне конвенције која би усвојила принципе и инструменте конвенције Лугано (**Луганска конвенција о надлежности и признању и извршењу судских одлука у грађанским и трговачким стварима из 1988. године, унапређена 2007. године, ступила на снагу 1. јануара 2010. године**).

У вези са поднетом иницијативом, али и са централном темом одржане министарске конференције, сматрамо да је за успешну борбу против организованог криминала, али и уопште, веома важна правосудна сарадња у области грађанског и трговачког права, као што је важан и успешан развој ове области права.

Организовани криминал користи све слабости правног система појединих држава, како би удовољио циљу свог постојања. Новац стечен криминалом брзо мења своју форму и улази у легалне токове управо кроз грађанско правне послове, а нарочито у области промета некретнина, инвестирања у изградњу објеката, банкарске послове и др. Разлике у правним системима које се односе на ефикасност правосуђа и правосудну сарадњу у грађанским и трговачким стварима, у области међународног приватног права, а посебно у области признања и извршења страних судских одлука могу да погодују криминалним пословима али и удаљавању имовине стечене криминалом од руке правде.

Због тога, али и генерално, важно је да се стандарди који се примењује у ЕУ, а који се односе на правосудну сарадњу у области грађанског и трговачког права приближе земљама региона кроз њихову скорију примену.

Амстердамским уговором од 10. новембра 1997. године, створена је могућност да се правосудна сарадња у грађанским и трговачким стварима премести у тзв. ``Први стуб`` Европске Уније, што је омогућило доношење аката који имају наднационални карактер и непосредно обавезују правне субјекте на које се односе, без посредовања националних законодавстава.

Када се ради о признању и извршењу страних судских одлука у области грађанског и трговачког права, за Републику Србију и Министарство правде је у свему прихватљива иницијатива Министарства правде Републике Словеније, јер, сматрамо да би за регион Западног Балкана било веома корисно прихватање принципа и инструмената Луганске конвенције.

Сматрамо да је лако је препознати интересе земаља региона, јер би то значило примену ове конвенције на будућем уједињеном правосудном простору региона, у којем би се међусобно и готово аутоматски признавале и извршавале судске одлуке у области грађанског и трговачког права (у коначном исходу, са земљама ЕУ правосудни простор за примену конвенције би могао да обухвати преко 30 земаља Европе).

Ефикасност домаћих одлука у иностранству- на широком европском простору - је интерес свих грађана региона и ЕУ који послују, инвестирају, тргују и путују.

Примена конвенције Лугано имала би и јак ефекат на економске односе, јер би допринела унапређењу и бољој реализацији споразума земаља ЦЕФТА (Централно европски споразум о слободној трговини), којем је приступила већина земаља региона Западног Балкана.

Прихватање принципа и инструмената Луганске конвенције заменило би примену скромног броја (око 10) закључених билатералних уговора и споразума о признању и извршењу судских одлука у региону, од којих је већи број закључен пре више од двадесет година.

За државе које очекују статус кандидата, али и за државе региона које су добиле статус кандидата (и за оне које су веома близу ЕУ) овај посао био би сигурно користан, јер би уласком у ЕУ ове државе иначе биле дужне да примењују Луганску конвенцију. Уколико са применом почну и раније у региону, онда ће од уласка у ЕУ простор примене ове конвенције за њих бити шири, јер ће се односити на простор ЕУ али и региона Западног Балкана (Југоситочне Европе). То све говори и о непосредном интересу земаља чланица ЕУ да у региону што пре почне примена конвенције Лугано.

Због тога, сматрамо да би иницијално требало паралелно прихватити обе могућности за остваривање тог циља:

1. колективно приступање држава региона Луганској конвенцији, или
2. израда регионалне конвенције која би уградила принципе и инструменте Луганске конвенције, а временом ћемо се моћи одредити за коначан избор, зависно од развоја прилика у региону – степена унапређења међусобног поверења у правосудне системе у региону и од става Европске комисије по овом овом питању.

Полазећи од истих разлога и интереса, подржавамо и другу иницијативу, за заједнички рад по истом моделу (регионална конвенција Лугано), на изради **регионалне конвенције о међународној правној помоћи**, који би се односио на извођење доказа, приступ судовима и доставу судских и вансудских аката у иностранству, на обавештавање о страном праву, у грађанским и трговачким стварима, заснован на принципима из постојећих аката *acquis communautaire*.

Министарство правде Републике Србије је већ основало радну групу за израду преднацрта текста регионалне конвенције о извођењу доказа, приступу судовима и достављању судских и вансудских аката, у који ће бити уграђени принципи из **Уредбе бр. 1393/2007 Европског парламента и Савета о достављању судских и вансудских аката у грађанским и трговинским стварима, као и из Уредбе Савета ЕУ бр. 1206/2001 о сарадњи судова земаља чланица у извођењу доказа у грађанским и трговинским стварима** и ускоро ће вас обавестити о резултатима свог рада.

Поред овога, успостављање Регионалне судске мреже и Регионалног правосудног атласа (по угледу на **Одлуку о успостављању Европске судске мреже у грађанским и трговачким стварима бр. 470/2001**),

Регионални налог за извршење неспорних потраживања, по угледу на **Уредбу Европског парламента и Савета бр.805/2004 о увођењу Европског налога за извршење неспорних потраживања**, Регионални налог за плаћање, по угледу на **Уредбу Европског парламента и Савета бр.1896/2006 о увођењу поступка за Европски налог за плаћање**, афирмисање и унапређење разних облика експертске сарадње у региону и примену јединствених технологија и заједничко развијање појединих софтвера, такође кандидујемо за теме из којих могу настати друге регионалне иницијативе за разматрање на будућим заједничким окупљањима у региону.

Сваки облик унапређења правосудне и правне сарадње у региону и у овој области сигурно ће користити свим земљама региона и њеним грађанима и на тај начин ће убрзати процес интерграција и приближити их ЕУ.

Република Србија настојаће да буде отворена и кооперативна за све иницијативе од интереса за земље региона и њене грађане.

15.04. 2011. године

Министар правде

Снежана Маловић